

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

КРАСНИКОВ Євген Володимирович

ДК 351.864

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ
ДЕРЖАВНИМ ОБОРОННИМ ЗАМОВЛЕННЯМ В УКРАЇНІ**

25.00.02 – механізми державного управління

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата наук з державного управління

Харків – 2018

Дисертацією є рукопис.

Роботу виконано в Харківському регіональному інституті державного управління Національної академії державного управління при Президентові України.

Науковий керівник – кандидат наук з державного управління, професор
ТРУШ Олександр Олегович
Харківський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України, професор кафедри права та європейської інтеграції.

Офіційні опоненти: доктор наук з державного управління, професор, заслужений діяч науки і техніки України
СЕМЕНЧЕНКО Андрій Іванович,
Національна академія державного управління при Президентові України, директор Інституту вищих керівних кадрів;
доктор наук з державного управління, професор
БЄЛАЙ Сергій Вікторович,
Київський факультет Національної академії Національної гвардії України, заступник начальника факультету з навчально-методичної та наукової роботи.

Захист відбудеться «29» серпня 2018 р. о 14.00 на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 64.858.01 у Харківському регіональному інституті державного управління Національної академії державного управління при Президентові України за адресою: 61001, м. Харків, просп. Московський, 75, зал засідань (1-й поверх).

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Харківського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (61001, м. Харків, просп. Московський, 75).

Автореферат розіслано 27 липня 2018 р.

**Учений секретар
спеціалізованої вченої ради**

А. О. Кузнецов

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Російська агресія в Україні, війни на Близькому Сході, нестабільність та військові конфлікти в Північній Африці, зростання напруженості у відносинах між державами Східної Азії, агресивні провокації КНДР, міжнародний тероризм є симптомами кризи глобальної системи міжнародної безпеки, що з часом тільки поглиблюється. Цілком імовірним є зростання масштабів та інтенсивності цих конфліктів, виникнення нових зон нестабільності з дедалі ширшим залученням провідних держав до військового протистояння. Така небезпечна тенденція актуалізує роль сил оборони України, спроможних протистояти супротивнику на відповідному військово-технічному рівні. На сучасному етапі в Україні однією з реальних та потенційних загроз національній безпеці є зниження рівня забезпечення Збройних Сил України (далі – ЗСУ) та інших військових формувань озброєнням та військовою технікою (далі – ОВТ) нового покоління, що загрожує зниженням їхньої боєздатності.

Нині в Україні провадиться комплекс заходів із забезпечення ЗСУ та інших військових формувань сучасними матеріально-технічними засобами, необхідними задля вирішення поставлених перед ними завдань, основу якого становить державне оборонне замовлення (далі – ДОЗ).

ДОЗ є одним із важливих складників механізму державного управління розвитком ЗСУ та інших військових формувань, що знаходить своє відображення в діяльності органів державної влади різних рівнів. Слід наголосити на тому, що система органів державної влади України у сфері управління функціонуванням ДОЗ є недосконалою у зв'язку з відсутністю єдиного підходу до планування, розміщення, виконання та здійснення контролю в цій сфері, що в деяких випадках призводить до неефективного використання бюджетних коштів, а в інших – до постачання неякісної, ненадійної та несучасної продукції військового призначення.

З огляду на викладене одним із ключових стратегічних завдань у зазначеній сфері є забезпечення вдосконалення організаційно-правового механізму державного управління розвитком ДОЗ в Україні.

Актуальність дослідження обраної теми визначається низкою законодавчих актів, насамперед законами України «Про національну безпеку України», «Про державне оборонне замовлення», Стратегією національної безпеки України, Стратегічним оборонним бюлетенем України, Концепцією Державної цільової програми реформування та розвитку оборонно-промислового комплексу на період до 2020 р., у яких визначено проблему неповної відповідності сучасних стану і готовності сектора безпеки та оборони щодо вимог ефективної протидії загрозам національній безпеці та їхньої нейтралізації, сформульовано стратегічні завдання з удосконалення цієї діяльності, включаючи розвиток системи державного управління ДОЗ.

Багато провідних вітчизняних та зарубіжних науковців присвятили свої

дослідження вирішенню комплексної проблеми забезпечення національної безпеки держави. Зокрема, М. Абдурахманов, С. Бєлай, В. Богданович, О. Бодрук, В. Вагапов, А. Возжеников, К. Гаджієв, М. Гарєєв, В. Говоруха, І. Грицяк, О. Гончаренко, В. Горбулін, Е. Золінген, Е. Картер, А. Качинський, Р. Коєн, А. Кокошин, Г. Костєнко, Д. Кучма, Е. Лисицин, М. Литвин, О. Литвинєнко, В. Манілов, В. Могилєвський, В. Мунтіян, А. Окара, Г. Перепєлиця, В. Перрі, С. Пирожков, Г. Почєпцов, А. Прохожаєв, С. Проскурін, І. Розпутєнко, І. Романчєнко, Е. Скакунов, С. Сеульський, А. Семенчєнко, М. Сергієнко, Г. Ситник, Дж. Снайдер, А. Ткачова, О. Труш, А. Уткін, В. Шамрай, Р. Яновський, В. Ярочкін та ін.

Загальним науково-практичним засадам державного регулювання оборонного замовлення присвячено наукові праці закордонних вчених: А. Агапова, Г. Атаманчука, І. Акоффа, А. Бабкіна, І. Бачило, Д. Бахраха, К. Вєльського, Б. Габричидзе, В. Гладкова, О. Дьоміна, О. Донєлла, Л. Калініна, Ю. Козлова, Г. Кузьмичьова, Д. Кліланда, Б. Лазарева, А. Ноздрачова, М. Стадничука, Л. Слепенкової, Д. Овсянко, Л. Попова, Ф. Разарєнова, В. Сорокіна, М. Студєнікіна, Ю. Старилова, Дж. Стрикленда, Ю. Тихомирова, А. Томпсона, Р. Фарамазян, А. Филостина, Ч. Хігча та ін.

Проблеми взаємодії держави та бізнесу проаналізовано в роботах таких вчених, як Т. Барнеков, Р. Бойл, В. Варнавський, Т. Єфимєнко, Я. Кузьмінов, М. Мєйєр, Д. Річ, М. Ролль, Л. Фабіус, А. Фербеке та ін.

На теренах нашої держави дотепер спеціалісти недостатньо займалися вивченням теоретичних і практичних основ управління розвитком ДОЗ. В Україні дослідження теоретичних засад функціонування та розвитку організаційно-правового механізму управління ДОЗ проводиться вперше.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційну роботу виконано відповідно до тематики науково-дослідної роботи Харківського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України «Механізми взаємодії держави та бізнесу в умовах глобального інноваційного розвитку» (номер державної реєстрації 0116U007247). Дисертант обґрунтовує та пропонує наукові засади вдосконалення організаційно-правового механізму управління ДОЗ в Україні, зокрема і шляхом розвитку державно-приватного партнерства (далі – ДПП) у визначеній сфері.

Мета й завдання дослідження. Метою дисертаційної роботи є наукове обґрунтування теоретичних засад і розроблення практичних рекомендацій щодо вдосконалення організаційно-правового механізму управління ДОЗ в Україні.

Відповідно до поставленої мети вбачається за необхідне формулювання та вирішення таких завдань:

- визначити історичні етапи виникнення, становлення та розвитку ДОЗ в Україні;

- розкрити зміст та сутність основних понять дослідження: «державне оборонне замовлення», «організаційно-правовий механізм управління державним оборонним замовленням» та ін.;

- з'ясувати сучасні тенденції щодо планування, розміщення та виконання ДОЗ в Україні;

- здійснити аналіз міжнародного досвіду у сфері управління ДОЗ із метою розроблення практичних рекомендацій щодо можливості адаптації цього досвіду в умовах України;

- розробити практичні рекомендації щодо вдосконалення механізму управління ДОЗ в Україні на засадах ДПП.

Об'єкт дослідження – управління ДОЗ в Україні.

Предмет дослідження – організаційно-правовий механізм управління ДОЗ в Україні.

Методи дослідження. Методологічною основою дослідження виступили загальнонаукові та спеціальні методи наукового пізнання: - *історичний* – визначення історичних етапів виникнення, становлення та розвитку ДОЗ в Україні; *гіпотетико-дедуктивний* – розкриття змісту та сутності поняття «організаційно-правовий механізм управління державним оборонним замовленням»; *метод структурно-функційного аналізу* – з'ясування сучасних тенденцій щодо планування, розміщення та виконання ДОЗ в Україні; *узагальнення й порівняння* – оцінювання стану дійового механізму державного управління оборонним замовленням та аналізу можливостей адаптації міжнародного досвіду в цій сфері; *процесний підхід* – обґрунтування структури організаційно-правового механізму реалізації ДОЗ в Україні; *метод аналізу та синтезу* – розроблення практичних рекомендацій з удосконалення механізму державного управління ДОЗ в Україні.

Інформаційно-аналітичною основою дисертаційної роботи є законодавчі та підзаконні акти держави, якими регулюються питання, пов'язані з плануванням, розміщенням та виконанням ДОЗ, наукові здобутки вітчизняних і зарубіжних дослідників, статистичні дані органів державної влади та власні авторські дослідження.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в теоретичному обґрунтуванні та наданні практичних рекомендацій щодо вдосконалення організаційно-правового механізму державного управління оборонним замовленням в Україні, а саме:

уперше:

- розроблено організаційну структуру управління ДОЗ в Україні на засадах ДПП; на відміну від розробок, що існують, запропоновано вдосконалити організаційно-правовий механізм управління ДОЗ в Україні шляхом: створення спеціального державного органу управління у сфері ДОЗ (як центрального органу в системі органів виконавчої влади України) з наданням повноважень зі здійснення функцій розміщення та контролю проведення й виконання ДОЗ, контролю закупівель у сфері ДОЗ, нагляду й ліцензування

розроблення, виробництва і ремонту ОВТ та боєприпасів, організації та контролю в межах виконання державних програм та ін.; внесення змін до законодавства України з метою розширення можливостей фінансування програм із залученням малого бізнесу до оборонного замовлення із закріпленням основних вимог щодо участі у програмі, етапів та порядку виконання ДОЗ, порядку приймання товарів, робіт та послуг за ДОЗ, порядку розрахунків (шляхом внесення змін до Закону України «Про державне оборонне замовлення» та прийняття Закону України «Про реалізацію державно-приватного партнерства у сфері планування, розміщення та виконання державного оборонного замовлення»);

удосконалено:

- періодизацію виникнення, становлення та розвитку ДОЗ в Україні шляхом виокремлення відповідних етапів: *дореволюційний період* (друга половина XVII ст. – 1917 р.); *післяреволюційний період 1917–1921 рр.*; *радянський період* (1921–1991 рр.); *перехідний період* (1991–1999 рр.); *сучасний період* (із 1999 р. по теперішній час);

- теоретичні обґрунтування сучасних тенденцій щодо планування, розміщення та виконання ДОЗ в Україні, зокрема наголошується на такому: система органів державної влади України у сфері управління ДОЗ є недосконалою у зв'язку з відсутністю єдиного підходу до управління; відсутня належна узгодженість відповідної військово-технічної та оборонно-промислової політики (далі, відповідно, – ВТП та ОПП); не відпрацьовано ефективні механізми оборонного замовлення, не вдосконалено напрями, що стосуються створення у сфері оборонно-промислового комплексу (далі – ОПК) умов ДПП, створення вертикально інтегрованих компаній, особливо за тими напрямками, у яких Україна ще посідає провідні позиції у світі; триває процес реформування та впорядкування системи нормативно-правового регулювання ДОЗ, наразі на законодавчому рівні залишаються невирішеними низка важливих питань, що викладені в законопроекті «Про виробництво військової техніки» (відсутність зазначеного закону гальмує доопрацювання і винесення на розгляд до Верхової Ради України інших важливих законопроектів та здійснення реальних кроків, невід'ємно пов'язаних із подальшим реформуванням процесів ДОЗ та ОПК загалом, а також залучення до сфери ДОЗ додаткових інвестицій);

дістали подальшого розвитку:

- обґрунтування змісту та сутності ключових понять дослідження – *«військовий потенціал держави»* (здатність держави утримувати й удосконалювати ЗСУ та інші військові формування, підвищуючи їхню боєготовність і боєздатність шляхом постачання до них сучасних видів ОВТ); *«державне оборонне замовлення»* (засіб державного регулювання економіки для задоволення наукових та матеріально-технічних потреб із забезпечення національної безпеки і оборони шляхом планування обсягу фінансових ресурсів, визначення видів та обсягів продукції, робіт і послуг, а також укладення з виконавцями державних контрактів на постачання (закупівлю)

продукції, робіт і послуг); *«організаційно-правовий механізм державного управління ДОЗ»* (система організаційних, правових та економічних форм, методів і важелів, що дають змогу регулювати економіко-технічні процеси з метою забезпечення належного рівня обороноздатності держави через реалізацію ДОЗ);

- практичні рекомендації з адаптації найкращого міжнародного досвіду у сфері управління ДОЗ, що конкретизуються в таких положеннях: доводиться доцільність більш тісної співпраці з бізнес-середовищем шляхом створення спільних венчурних програм і проектів, встановлення механізму зворотного зв'язку для контролю поточного і майбутнього виділення ресурсів (під час виконання програми оцінюються на відповідність до встановлених показників ефективності, зокрема і за темпами фінансування прямих зобов'язань та інших витрат); пропонується здійснювати реалізацію етапів планування, програмування, бюджетування та виконання державного оборонного замовлення на засадах проектного менеджменту; зазначається потреба спрощення процедур комунікації між державними замовниками, виконавцями та співвиконавцями ДОЗ через запровадження сучасних інформаційних технологій.

Практичне значення одержаних результатів полягає в обґрунтуванні та розробленні пропозицій, орієнтованих на вдосконалення організаційно-правового механізму управління ДОЗ в Україні. Розробки та пропозиції, подані в дисертаційному дослідженні, отримали практичне застосування в роботі та службовій діяльності:

- Департаменту економіки і міжнародних відносин Харківської обласної державної адміністрації під час реалізації державної політики з розвитку підприємництва в Харківській області стосовно вдосконалення процедури залучення суб'єктів господарської діяльності до виконання ДОЗ (довідка від 2 лютого 2018 р. № 03-27/450);

- Головного представництва замовника № 4104 Міністерства оборони України стосовно подальшого розвитку інституту представництв державних замовників на підприємствах, в установах та організаціях (довідка від 4 грудня 2017 р. № 529 вД);

- Державного підприємства «Чугуївський авіаційний ремонтний завод» Державного концерну (ДК) «Укроборонпром» стосовно залучення приватних структур малого бізнесу при наданні послуг із капітального ремонту літаків Л-39 у межах договору про закупівлю послуг за державні кошти від 8 червня 2016 р. № 135/16 (довідка від 1 березня 2018 р. № 587).

Особистий внесок здобувача. Дисертаційна робота є завершеним самостійним науковим дослідженням автора, що містить теоретичні положення, практичні розробки, висновки та пропозиції, які одержані та сформульовані особисто автором та які в комплексі надають можливість вирішення важливого наукового завдання з удосконалення та реалізації організаційно-правового механізму управління ДОЗ в Україні.

Апробація результатів дослідження. Основні результати дисертаційного дослідження обговорювались на засіданнях кафедри права та європейської інтеграції Харківського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України. Апробацію результатів дисертаційного дослідження було здійснено в межах: VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку світової економіки» (Харків, 2016 р.), I Міжнародної науково-практичної конференції «Державне управління і національна безпека» (Київ, 2016 р.), Науково-практичної конференції за міжнародною участю (у рамках III щорічної науково-освітньої виставки «Публічне управління XXI») «Публічне управління у забезпеченні сталого розвитку країни» (Харків, 2016 р.), VIII Науково-практичної конференції «Правові аспекти публічного управління: теорія та практика» (Дніпро, 2016 р.) та XVIII Міжнародного наукового конгресу «Публічне управління XXI: світові практики та національні перспективи» (Харків, 2018 р.).

Публікації. Основні положення та отримані наукові результати дисертаційного дослідження віддзеркалено в 11 наукових працях, зокрема: 4 статті в зарубіжних і міжнародних спеціалізованих виданнях, 2 статті у вітчизняних наукових фахових виданнях, 5 тез доповідей у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій.

Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається з переліку умовних позначень, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Повний обсяг дисертації становить 225 сторінок, із них 183 сторінки основного тексту. Робота налічує 11 рисунків, 2 таблиці та 4 додатки. Список використаних джерел включає 225 найменувань на 23 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми дисертаційної роботи, визначено стан її наукової розробленості, з'ясовано зв'язок дослідження з науковими програмами, планами, темами, сформульовано тему, завдання, об'єкт, предмет, методи дослідження, розкрито основні положення щодо наукової новизни, показано практичну значущість результатів дисертаційної роботи.

У **першому розділі** – *«Теоретико-методичні засади управління державним оборонним замовленням в Україні»* – розглянуто історичні етапи виникнення, становлення й розвитку ДОЗ в Україні, визначено зміст ключових понять дослідження – «військовий потенціал держави» та «організаційно-правовий механізм управління державним оборонним замовленням», а також розглянуто структуру і функції організаційно-правового механізму управління державним оборонним замовленням.

Визначаючи теоретичні основи дослідження, з'ясовано зміст поняття «військовий потенціал держави» (далі – ВПД), під яким слід розуміти здатність держави утримувати й удосконалювати ЗСУ та інші військові формування,

підвищуючи їхню боєготовність і боєздатність шляхом постачання до них сучасних видів ОВТ. З'ясовано, що в Україні здійснюється комплекс заходів на забезпечення ЗСУ та інших військових формувань матеріальними засобами, необхідними для виконання поставлених перед ними завдань. Основу цього комплексу заходів становить ДОЗ.

Узагальнюючи історичний досвід виникнення, становлення й розвитку ДОЗ в Україні, було встановлено, що сутність ДОЗ завжди полягає в забезпеченні високого рівня обороноздатності держави шляхом постачання нових зразків ОВТ, запасів стратегічної сировини, продовольства та інших компонентів оборонного потенціалу країни, військово-наукових досліджень, будівництва військових об'єктів та ін. Досліджуючи історичні документи, можна умовно виділити кілька періодів розвитку ДОЗ на українських землях, беручи за умовний критерій поділу на відповідні історичні етапи організаційно-функційну систему управління ДОЗ: *дореволюційний період* (друга половина XVII ст. – 1917 р.); *післяреволюційний період 1917–1921 рр.*; *радянський період* (1921–1991 рр.); *перехідний період* (1991–1999 рр.); *сучасний період* (з 1999 р. дотепер) (табл. 1).

Таблиця 1
Історичні етапи виникнення, становлення і розвитку ДОЗ
на українських землях*

№ з / п	Етап	Нормативно-правовий акт, що визначав особливості реалізації ДОЗ	Суб'єктний склад управління ДОЗ
1	Дореволюційний період – друга половина XVII ст. – 1917 р.	- іменний указ «Про поставку продовольства» від 7 липня 1654 р.; - регламент Адміралтейства і Верфі (1721 р.); - регламент Камер-колегії (1732 р.); - «Устав о провианте для продовольствия войск» (1802 р.) та ін.	Адміралтейство. Камер-колегія. Відділ технічно-артилерійських заводів та розпорядчого діловодства Головного артилерійського управління
2	Післяреволюційний період 1917–1921 рр.	«Положение о государственных подрядах и поставках» (30 вересня 1921 р.)	Всеросійська колегія з формування Червоної Армії, а в структурі колегії – відділ озброєнь.
3	Радянський період – 1921–1991 рр.	- Декрет Раднаркому від 27 липня 1923 р.; - Постанова ЦВК СРСР від 8 грудня 1936 р.; - Постанова Ради Міністрів СРСР від 5 липня 1977 р. № 608 та ін.	Військово-промислове управління. Виробниче об'єднання військової промисловості. Наркомат оборонної промисловості. Міністерство оборони СРСР

Продовження табл. 1

4	Перехідний період – 1991–1999 рр.	- Постанова Кабінету Міністрів України № 1017 «Про особливості формування, розміщення та виконання державного контракту і державного замовлення для потреб оборони і безпеки» (10 грудня 1993 р.) та ін.	Міністерство економіки. Державний комітет з матеріальних ресурсів. Міністерство зовнішніх економічних зв'язків
5	Сучасний період – з 1999 р. дотепер	- Закон України «Про державне оборонне замовлення» від 3 березня 1999 р.	Державні замовники (Міністерство оборони України, Міністерство внутрішніх справ України, Національна гвардія, Національна поліція та ін.). Виконавці (співвиконавці) ДОЗ (підприємства ДК «Укроборонпром» та інші наукові та виробничі підприємства і компанії)

* За проаналізований історичний етап виникнення, становлення й розвитку ДОЗ на українських землях було взято період із другої половини XVII ст. і дотепер, що обґрунтовано наявністю правових актів, якими встановлювалась відповідна система управління ДОЗ.

У межах дисертаційного дослідження уточнено зміст поняття «державне оборонне замовлення», під яким слід розуміти засіб державного регулювання економіки для задоволення наукових та матеріально-технічних потреб із забезпечення національної безпеки шляхом планування обсягу фінансових ресурсів, визначення видів та обсягів продукції, робіт і послуг, а також укладення з виконавцями державних контрактів на постачання (закупівлю) продукції, робіт і послуг. Виконуючи регулятивну функцію, ДОЗ надає ринковій економіці додаткової стійкості, при цьому регулятивна функція ДОЗ досягає своєї мети, якщо управління замовленнями буде ефективним, адаптованим до нових економічних умов.

Доводиться, що під поняттям «механізм державного управління у сфері державного оборонного замовлення» необхідно розуміти складний управлінський механізм, що поєднує державних замовників, виконавців та співвиконавців ДОЗ, маючи на меті задоволення потреб ЗСУ та інших військових формувань ОВТ та забезпечення обороноздатності держави, має визначену структуру, сукупність правових норм, методів, засобів, інструментів державного впливу на відповідний об'єкт управління. До елементів механізму управління у сфері ДОЗ варто віднести: систему прогнозно-програмних документів, що віддзеркалюють індикативні результати функціонування

оборонної системи та, в остаточному підсумку, формують державну політику і стратегію національної безпеки і оборони України; форми управління – організаційно-управлінські структури; методи управління – інструментарій, що включає способи, важелі, технології процесів досягнення поставленої мети. Механізм державного управління у сфері ДОЗ являє собою механізм правових, економічних та організаційних форм, методів і важелів, що дають можливість регулювати рівень обороноздатності держави з метою забезпечення національної безпеки і оборони України.

З огляду на це організаційно-правовий механізм державного управління ДОЗ являє собою систему організаційних, правових та економічних форм, методів і важелів, що дають змогу регулювати економічно-технічні процеси з метою забезпечення належного рівня обороноздатності держави.

Враховуючи те, що нормативно-правова база у сфері ДОЗ сьогодні перебуває у стані формування та потребує подальшого розроблення, існує потреба у вирішенні організаційних проблем суб'єктів і об'єктів державного регулювання, побудові відповідних функційних та організаційних структур.

У **другому розділі** – *«Аналіз сучасного стану організаційно-правового механізму управління державним оборонним замовленням в Україні»* – досліджено чинну систему нормативно-правового забезпечення, проаналізовано сучасний стан функціонування організаційного механізму управління, а також досліджено особливості планування, розміщення та виконання ДОЗ в Україні.

Встановлено, що на теперішній час триває процес реформування та впорядкування системи управління ДОЗ в Україні. Виділення особливостей організаційно-правового забезпечення державного регулювання у сфері ДОЗ дозволило зазначити, що в нинішніх умовах спостерігається тенденція до зміни правових принципів управління в цій сфері. Доведено, що неповнота та недостатність нормативно-правового регулювання у сфері управління ДОЗ з урахуванням нових ринкових стосунків в економіці та воєнної агресії на сході України призводить до зниження ефективності реалізації ДОЗ.

За даними Департаменту фінансів МО України, у 2017 р. видатки ЗСУ збільшено практично за всіма основними напрямками. Проте найбільше зросло фінансування (порівняно з показниками попереднього року) на потреби розвитку ОВТ. На створення новітніх зразків ОВТ, проведення науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт і розроблення новітньої військової техніки спрямують 18 % від оборонного бюджету, а це 11,7 млрд грн, що майже на 3,6 млрд грн більше, ніж у попередньому році. Важливо, що Міністерство фінансів України під час розрахунків цієї статті врахувало заплановані показники необхідного фінансування для реалізації Програми розвитку ОВТ на період до 2020 р. (рис. 1).

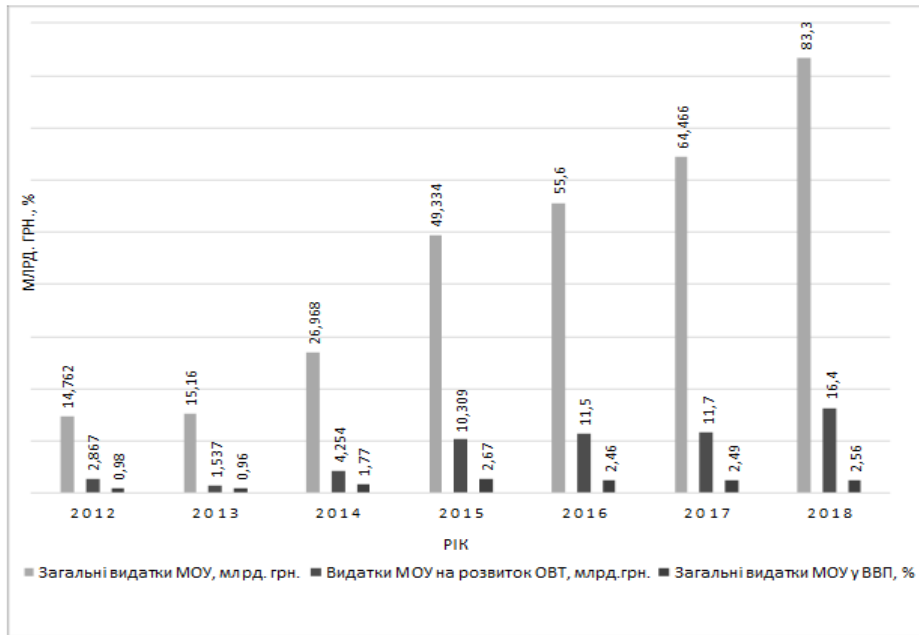

Рис. 1. Фінансування МО України у 2012–2018 рр.

Джерело: складено самостійно

З проведеного аналізу можна дійти висновку, що нині та в найближчий перспективі забезпечення належного рівня боєздатності ЗСУ можливе шляхом модернізації ОБТ, «реставрації» їх з одночасним підвищенням бойових та експлуатаційних характеристик, подовженням гарантійних термінів експлуатації, проведенням поточного і капітального ремонтів. Виконуючи регулятивну функцію, нині ДОЗ не тільки забезпечує розвиток ЗСУ та інших військових формувань, а й надає ринковій економіці додаткової стійкості. Однак необхідно відзначити, що регулятивна функція ДОЗ досягне своєї мети, якщо управління замовленнями буде ефективним, адаптованим до нових економічних умов, що нині зумовлюють для замовника втрату безумовної пріоритетності військових замовлень і зміщення обмежень із науково-виробничої сфери до сфери фінансів.

Встановлено, що певними повноваженнями у сфері управління оборонним замовленням наділено всю вертикаль державної влади, у якій особливе місце посідають органи виконавчої влади, передусім Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (Мінекономрозвитку) та МО України. В Україні відсутній спеціалізований орган виконавчої влади, до компетенції якого належить виключно питання управління ДОЗ, що призводить до дублювання

відповідних функцій органами виконавчої влади та неефективного управління в зазначеній сфері.

З'ясовано, що контролювання якості продукції, робіт і послуг на всіх етапах розроблення, виробництва, модернізації, утилізації та ремонту, цільового використання коштів, перевірки й узгодження документів щодо формування договірних (орієнтовних) цін здійснюється структурними підрозділами МО України. До зазначених структурних підрозділів МО України належать його військові представництва – представництва державних замовників на підприємствах, в установах і організаціях оборонно-промислового комплексу (далі – ОПК), які безпосередньо розміщено на зазначених підприємствах, в установах і організаціях.

Представництва державних замовників на підприємствах, в установах і організаціях ОПК в Україні відіграють істотну роль у підвищенні ефективності функціонування системи оборонних замовлень. Доведено, що зазначені представництва – це найпродуктивніша система якості й контролю собівартості ОВТ, продукції подвійного призначення та особливо важливих об'єктів промисловості держави. Реформування та розвиток цього інституту дозволить забезпечити постачання сучасних високоякісних зразків ОВТ до ЗСУ та як наслідок забезпечити належний рівень обороноздатності держави.

Дослідженням системи, структури та повноважень органів державної влади у сфері управління ДОЗ встановлено таке:

- певними повноваженнями у сфері управління оборонним замовленням наділено всю вертикаль державної влади;
- серед органів державної влади особливе місце посідають органи виконавчої влади, що безпосередньо здійснюють функції державного управління адміністративно-політичним будівництвом сектора безпеки і оборони;
- у структурі завжди присутнє основне галузеве міністерство, визначене Кабінетом Міністрів України (далі – КМУ);
- значними повноваженнями у сфері оборонного замовлення володіють Мінекономрозвитку та МО України;
- із кожним роком збільшується кількість органів, що мають функції управління щодо ДОЗ, таких як ДК «Укроборонпром»;
- неповнота та недосконалість нормативно-правового регулювання у сфері управління ДОЗ стають злободеннішими з урахуванням нових ринкових стосунків в економіці та воєнної агресії на сході України;
- в Україні відсутній спеціалізований орган виконавчої влади, до компетенції якого належить виключно питання управління ДОЗ, відсутність якого призводить до дублювання відповідних функцій органами виконавчої влади.

У третьому розділі – «Напрями удосконалення організаційно-правового механізму управління державним оборонним замовленням в Україні» – сформовано пропозиції щодо можливості адаптації найкращого світового

досвіду управління у сфері ДОЗ до умов України, опрацьовано пропозиції з удосконалення механізму управління ДОЗ в Україні на засадах ДПП.

У роботі проаналізовано міжнародний досвід здійснення ДОЗ у провідних країнах світу і на цій підставі доводиться, що в ході адаптації найкращих світових практик до умов України варто враховувати різні чинники, зокрема і форми державного устрою та рівень економічного розвитку (технологічний уклад). Дослідження національних законодавств США та Російської Федерації дає підстави стверджувати, що як у США, так і в РФ реалізація ДОЗ належить до повноважень виключно федеральних органів виконавчої влади, а не суб'єктів федерацій. У США всі програми закупівель ОВТ залежно від їхньої важливості поділяються на категорії. Кожна програма закупівель керується окремим підрозділом замовлень оборонного міністерства США (acquisition program office), кожен такий підрозділ очолює керівник програми (Program Manager). Керівник програми зазвичай має штат підлеглих, що включає офіцерів, інженерів-техніків, інженерів-випробувачів, фахівців із логістики, фінансистів та інших фахівців, необхідних для якісного контролю виконання програми.

З метою ефективного управління у сфері ДОЗ в Україні пропонується вдосконалити організаційну структуру органів державної влади України шляхом створення спецоргану у сфері ДОЗ, який пропонується наділити повноваженнями щодо здійснення функцій із розміщення, а також контролю проведення й виконання ДОЗ, контролю закупівель у цій сфері, нагляду й ліцензування щодо розроблення, виробництва і ремонту ОВТ та боєприпасів, організації та контролю в межах виконання програм із залучення малого бізнесу та ін. Функції з управління спеціальним органом виконавчої влади та контроль його діяльності пропонується покласти на КМУ (рис. 2).

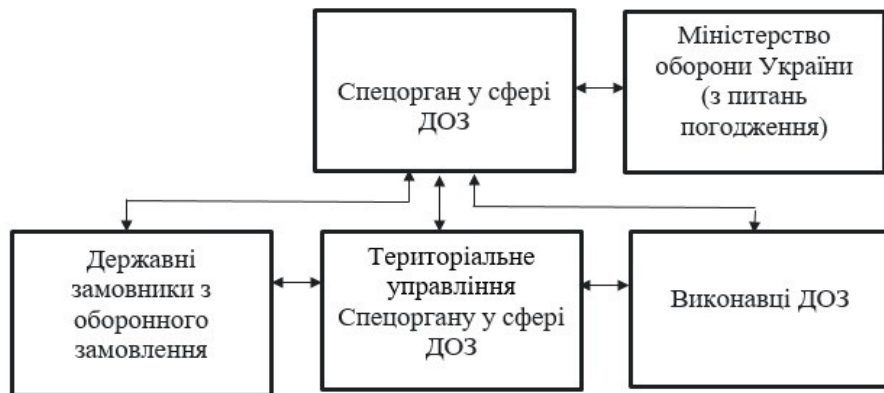

Рис. 2. Схема механізму взаємодії суб'єктів управління ДОЗ в Україні.
Джерело: складено самостійно

Пропоновану структуру органів державної влади України у сфері управління ДОЗ наведено на рис. 3.

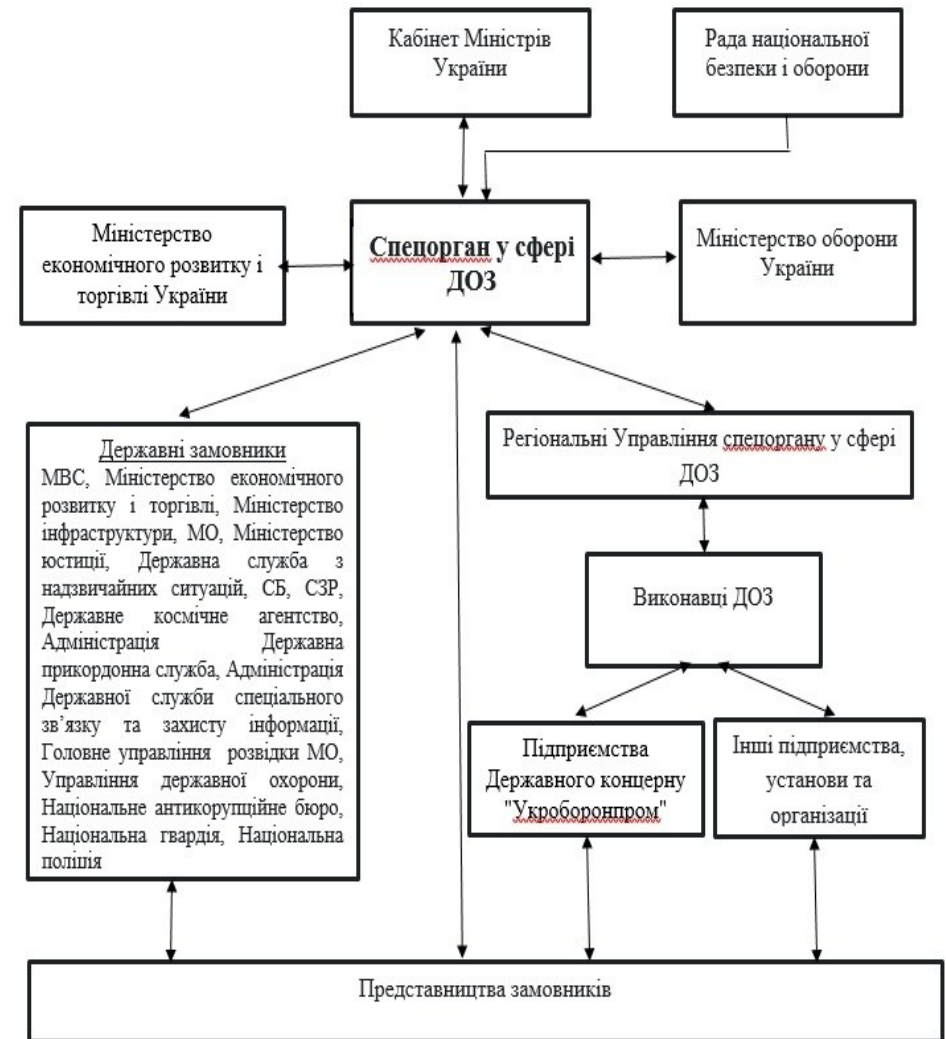

Рис. 3. Організаційна структура органів державної влади України у сфері управління ДОЗ. Джерело: складено самостійно

З метою вдосконалення організаційно-правового механізму управління оборонним замовленням пропонується суб'єктам у сфері ДОЗ провести заходи із залучення малого бізнесу до виконання оборонного замовлення в Україні.

Для реалізації зазначеної мети необхідно провести низку заходів, а саме: внести зміни до законодавства України щодо можливості фінансування програм із залучення малого бізнесу до оборонного замовлення (прийняти спеціальний закон); прийняти нормативно-правовий акт, у якому закріпити основні вимоги щодо залучення малого бізнесу до участі у програмі про виконання ДОЗ, етапи та порядок виконання ДОЗ, порядок приймання товарів, робіт та послуг за ДОЗ і порядок розрахунків; наділити новостворений спецорган повноваженнями з організації та контролю виконання зазначеної програми (створити спеціальний сайт у мережі Інтернет задля розповсюдження інформації про потребу, оформлення потенційних виконавців ДОЗ та контролю виконання робіт; розробити та прийняти Кабінету Міністрів України державну програму щодо залучення малого бізнесу до сфери ДОЗ.

Механізм реалізації зазначених заходів полягає в тому, що після прийняття Верховною Радою України закону про державний бюджет на відповідний рік КМУ затверджує розроблену спецорганом у сфері ДОЗ відповідну програму про залучення малого бізнесу до виконання ДОЗ. У подальшому спецорган у сфері ДОЗ координує таку програму. Суть зазначених програм повинна полягати у фінансовій допомозі малому бізнесу в здійсненні досліджень і відповідних розроблень задля доведення найкращих інновацій до ринку збуту. Участь підприємств і організацій малого бізнесу в цих програмах пропонується поділити на три фази: дослідження, розроблення та комерціалізація. Залучення малого бізнесу до виконання ДОЗ пов'язано з трьома основними інтересами: стимулюванням технологічних інновацій у секторі малого бізнесу, задоволенням наукових досліджень та розроблень із боку суб'єктів у сфері ДОЗ і комерціалізацією. Зазначений підхід забезпечить упевненість і стабільність малого бізнесу у сфері ДОЗ в Україні, що в подальшому забезпечить упровадження в ОПК сучасних інноваційних технологій, значно підвищить обороноздатність держави та зміцнить конкурентоспроможність України на світовому ринку.

ВИСНОВКИ

У дисертації вирішено наукове завдання щодо обґрунтування теоретичних засад та розроблення практичних рекомендацій з удосконалення організаційно-правового механізму державного управління ДОЗ в Україні. Результати, одержані у процесі проведення дослідження, дозволили сформулювати такі висновки:

1. Попри значну актуальність проблем сектора безпеки та оборони держави розроблення та системне обґрунтування вдосконалення організаційно-правового механізму державного управління ДОЗ ще не були предметом окремого наукового дослідження.

Чинна система управління ДОЗ в Україні склалася не відразу, а зароджувалась поступово. Найбільш ранній із досліджених документів про

закупівлі спеціальних товарів для державних потреб датовано 7 липня 1654 р. Дослідження історичних документів дозволило виокремити історичні етапи виникнення, становлення та розвитку ДОЗ в Україні: дореволюційний період (друга половина XVII ст. – 1917 р.); післяреволюційний період 1917–1921 рр.; радянський період (1921–1991 рр.); перехідний період (1991–1999 рр.); сучасний період (з 1999 р. дотепер).

2. Узагальнюючи історичний досвід виникнення, становлення й розвитку ДОЗ в Україні було встановлено, що сутністю ДОЗ завжди було забезпечення високого рівня обороноздатності держави шляхом постачання зразків ОВТ нового покоління, запасів стратегічної сировини, продовольства та інших компонентів оборонного потенціалу країни, військово-наукових досліджень, будівництва військових об'єктів та ін. У різні історичні періоди ДОЗ було спрямовано на підвищення обороноздатності та розв'язання проблем у секторі безпеки і оборони держави.

У широкому розумінні ДОЗ є складником державного замовлення, покликаним задовольняти потреби ЗСУ та інших військових формувань. Це також і засіб державного регулювання економіки задля задоволення наукових та матеріально-технічних потреб із забезпечення національної безпеки шляхом планування обсягу фінансових ресурсів, визначення видів та обсягів продукції, робіт і послуг, укладення з виконавцями державних контрактів на постачання (закупівлю) продукції, робіт і послуг. Найбільш важливим складником ДОЗ є закупівля ОВТ.

Організаційно-правовий механізм державного управління ДОЗ являє собою систему організаційних, правових та економічних форм, методів і важелів, що дають змогу регулювати на підставі правових норм економічно-технічні процеси з метою забезпечення належного рівня обороноздатності держави. Розробляючи модель організаційно-правового механізму державного управління у сфері ДОЗ, необхідно враховувати, що вона є цілісною системою, яка складається з сукупності компонентів (елементів), котрі, перебуваючи в тісному взаємозв'язку, одночасно функціонують опосередковано стосовно одне одного. Правовий блок визначеного механізму забезпечує ухвалення нормативно-правових актів із реалізації державної політики у сфері ДОЗ, на основі яких проводиться організаційно-розпорядча та адміністративно-виконавча робота із забезпечення ЗСУ та інших військових формувань ОВТ належного рівня обороноздатності держави. Організаційний блок визначає адміністративну структуру та формує оптимальну систему управління, взаємопов'язану з правовим блоком, утворюючи цілісний, узгоджений організаційно-правовий механізм державного регулювання.

3. Нині в Україні триває процес реформування та впорядкування системи нормативно-правового регулювання ДОЗ. На законодавчому рівні залишаються невіршеними низка важливих питань, викладених у законопроекті «Про виробництво військової техніки». Відсутність зазначеного закону гальмує доопрацювання й винесення на розгляд Верховною Радою України інших

важливих законопроектів та здійснення реальних кроків, невід'ємно пов'язаних із подальшим реформуванням процесів ДОЗ та ОПК загалом, а також залучення до сфери ДОЗ додаткових інвестицій.

Процес планування, розміщення та виконання ДОЗ є досить складним і неоднозначним та залежить від багатьох причин. Серед них насамперед слід виділити: внутрішню і зовнішню політику країни; поставлені перед силами оборони завдання і цілі; економічний стан держави; стан бойового потенціалу сил оборони; досягнутий рівень розвитку науки, техніки, технологій; чинні угоди та обмеження стосовно розвитку і застосування ОВТ тощо. Він також вимагає оцінювання бойового потенціалу інших країн, прогнозування перспектив розвитку такого потенціалу, урахування світових тенденцій у розробленні та виробництві ОВТ, проведення довгострокового прогнозу економічного розвитку країни. Розв'язання проблем у сфері ОПК можливе шляхом здійснення програмно-цільових комплексних заходів, до яких серед іншого потрібно віднести вдосконалення процедури державних закупівель під час виконання ДОЗ та залучення до зазначеної сфери приватних інвестицій.

4. На сьогодні в Україні не відпрацьовано ефективних механізмів оборонного замовлення та не вдосконалено напрямів, що стосуються створення у сфері ОПК умов ДПП. Розвиток ДПП сприятиме залученню до ОПК України приватного капіталу, що, у свою чергу, вплине на забезпечення ЗСУ та інших військових формувань ОВТ нового покоління, а як наслідок – забезпечить належний рівень обороноздатності держави.

Доведено, що з метою усунення регуляторних бар'єрів розвитку ДПП в Україні та стимулювання інших механізмів залучення інвестиційних капіталовкладень у сферу ДОЗ, залучення інноваційних технологій, приватних інвестицій та досвідчених кадрів до сфери ОПК та забезпечення ефективніших механізмів співробітництва між державними та приватними партнерами необхідно розробити та прийняти закон України, у якому визначити процедуру здійснення ДПП у сфері ДОЗ.

5. Узагальнення міжнародного досвіду державного управління у сфері ДОЗ засвідчує, що ефективність державного управління в зазначеній сфері значною мірою залежить від єдиного підходу до процесів планування, розміщення та виконання ДОЗ, прозорості та відкритості.

Дослідження досвіду здійснення ДОЗ у РФ дозволило з'ясувати, що в системі федеральних органів виконавчої влади тривалий час діяв спеціалізований орган, що опікувався виключно питаннями, пов'язаними з ДОЗ, завдяки чому РФ зараховують до світових лідерів за оснащенням її збройних сил.

Досліджуючи особливі риси здійснення ДОЗ в США, було з'ясовано, що найбільш вираженими рисами здійснення ДОЗ у США є відкритість інформації про функціонування системи оборонного замовлення, об'єднання необхідної кількості фахівців оборонного відомства США в окремому підрозділі замовлення, поділ оборонних програм за важливістю й вартістю на кілька

категорій, можливість паралельного виконання одних і тих же робіт на ранній стадії розроблення декількома організаціями, що конкурують, створення та ефективне функціонування державних програм для залучення малого бізнесу до виконання ДОЗ.

На підставі отриманих результатів із метою вдосконалення організаційно-правового механізму управління ДОЗ в Україні рекомендовано розглянути застосування в зазначеній сфері механізму ДПП, зокрема і залучення до виконання ДОЗ малого бізнесу, а також удосконалити організаційну структуру органів виконавчої влади України у сфері ДОЗ шляхом створення спеціального органу та наділення його відповідними повноваженнями.

6.3 метою ефективного управління у сфері управління ДОЗ в Україні пропонується вдосконалити структуру органів виконавчої влади України шляхом створення єдиного спеціалізованого органу у сфері ДОЗ. Створення цього органу в чинній структурі органів виконавчої влади приведе до відновлення балансу між інтересами державних замовників і виконавців, ефективного використання бюджетних коштів та постачання якісної, надійної й сучасної продукції.

Спеціальний орган у сфері ДОЗ пропонується наділити повноваженнями зі здійснення функцій розміщення та контролю проведення й виконання ДОЗ, контролю закупівель у сфері ДОЗ, нагляду й ліцензування розроблення, виробництва і ремонту ОВТ та боєприпасів, організації та контролю в межах виконання програм із залученням малого бізнесу, а також контролю й нагляду у сфері розміщення замовлень на постачання товарів, виконання робіт, надання послуг для державних потреб, що не належать до сфери ДОЗ, відомості про які становлять державну таємницю.

З метою вдосконалення механізму державного управління ДОЗ в Україні пропонується залучити малий бізнес, для чого запровадити низку заходів, а саме: внести зміни до законодавства України щодо можливості фінансування програм із залучення до оборонного замовлення малого бізнесу; прийняти нормативно-правовий акт, у якому закріпити основні вимоги щодо залучення малого бізнесу до участі у програмі з ДОЗ та визначити порядок її виконання; наділити спецорган у сфері ДОЗ повноваженнями щодо організації та контролю виконання зазначеної програми; КМУ розробити та прийняти державну програму щодо залучення малого бізнесу до сфери ДОЗ.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ АВТОРОМ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у наукових фахових виданнях:

1. Красников Є. В., Труш О. О. Державне управління формуванням оборонного замовлення в Україні. *Публічне управління: теорія та практика*: зб. наук. пр. Асоціації д-рів наук з держ. упр. Харків: ДокНаукДержУпр. 2012. Вип. 3 (11). С. 24–30.

Особистий внесок автора полягає у визначенні правових засад управління у сфері формування державного оборонного замовлення.

2. Красников Є. В. Генезис та структура нормативно-правового регулювання державного оборонного замовлення в Україні. *Вісник Нац. ун-ту цивіл. захисту України*: зб. наук. пр. Серія «Державне управління». Харків: Вид-во НУЦЗУ, 2016. Вип. 1 (4). С. 6–17.

3. Красников Є. В. Механізм державного оборонного замовлення в США. *Міжнародний наук. журн.* Київ, 2016. Вип. 3. С. 11–16. URL: <https://www.inter-nauka.com/>.

4. Красников Є. В. Система, структура та повноваження органів державної влади у сфері управління державним оборонним замовленням. *Міжнародний наук. журн.* Київ, 2016. Вип. 9. С. 8–13. URL: <https://www.inter-nauka.com/>.

5. Красников Є. В. Шляхи вдосконалення структури органів державної влади України у сфері державного оборонного замовлення. *Вісник Маріуп. держ. ун-ту.* Серія «Право». Маріуполь: МДУ, 2017. Вип. 14. С. 86–94.

6. Красников Є. В. Шляхи вдосконалення законодавства України у сфері військово-технічного співробітництва з іноземними державами. *Теорія та практика державного управління*: зб. наук. пр. Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2018. Вип. 1 (60). С. 187–191. URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua>.

Інші публікації апробаційного характеру:

1. Красников Є. В., Труш О. О. Формування державного оборонного замовлення в Україні. *Сучасні тенденції розвитку світової економіки*: зб. матеріалів VIII Міжнар. наук.-практ. конф., 20 трав. 2016 р. Харків: ХНАДУ, 2016. С. 63–64.

Особистий внесок автора полягає в обґрунтуванні правових засад формування ДОЗ в Україні.

2. Красников Є. В., Труш О. О. Шляхи вдосконалення структури органів державної влади України у сфері управління державним оборонним замовленням. *Державне управління і національна безпека*: зб. матеріалів I Міжнар. наук.-практ. конф. (29 верес. 2016 р.) Київ, 2016. С. 105–107.

Особистий внесок автора полягає у визначенні загальної структури органів державної влади, на які покладено функції планування, розміщення і виконання ДОЗ в Україні.

3. Красников Є. В. Шляхи вдосконалення нормативно-правового механізму державного управління у сфері військово-технічного співробітництва України з іноземними державами. *Публічне управління у забезпеченні сталого розвитку країни*: зб. тез наук.-практ. конф. за міжнар. участю (в межах Третьої щоріч. наук.-освіт. виставки «Публічне управління XXI», приуроченої до Всесвітнього дня науки), 24 листоп. 2016 р. Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2016. URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/conf/2016-5/index.html>.

4. Красников Є. В. Еволюція системи військових представництв державних замовників з оборонного замовлення в Україні. *Правові аспекти*

публічного управління: теорія та практика: матеріали VIII наук.-практ. конф. 8 груд. 2016 р., м. Дніпро / за заг. ред. Л. П. Прокопенка. Дніпропетровськ: ДРІДУ НАДУ, 2016. С. 138–140.

5. Красников Є. В. Вдосконалення механізму управління державним оборонним замовленням в Україні шляхом залучення малого бізнесу. *Публічне управління XXI: світові практики та національні перспективи: зб. тез XVIII Міжнар. наук. конгресу, 26 .018 р. Харків: Вид-во ХарPI НАДУ, 2018. С. 541–543.*

АНОТАЦІЯ

Красников Є. В. Організаційно-правовий механізм управління державним оборонним замовленням в Україні. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління. – Харківський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. – Харків, 2018.

У дисертаційному дослідженні здійснено наукове обґрунтування теоретичних засад і розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення організаційно-правового механізму управління державного оборонного замовлення в Україні.

Доводиться, що державне оборонне замовлення є одним із важливих складників механізму державного управління розвитком Збройних Сил України та інших військових формувань, що втілюється в діяльності органів державної влади різних рівнів. Слід наголосити на тому, що система органів державної влади України у сфері управління функціонуванням державного оборонного замовлення є недосконалою у зв'язку з відсутністю єдиного підходу до планування, розміщення, виконання та здійснення контролю у зазначеній сфері, що в деяких випадках призводить до неефективного використання бюджетних коштів, а в інших – до постачання неякісної, ненадійної та несучасної продукції військового призначення. З огляду на викладене одним із ключових стратегічних завдань у зазначеній сфері є забезпечення вдосконалення організаційно-правового механізму державного управління розвитком державного оборонного замовлення в Україні.

З метою ефективного управління у сфері управління державного оборонного замовлення в Україні пропонується вдосконалити структуру органів виконавчої влади України шляхом створення єдиного спеціалізованого органу у сфері державного оборонного замовлення.

Ключові слова: державне управління, механізми державного управління, організаційно-правовий механізм, національна безпека України, сили оборони, державні закупівлі, державне оборонне замовлення, державно-приватне партнерство, озброєння та військова техніка.

ANNOTATION

Krasnykov E.V. Organizational-legal mechanism of management of state defense orders in Ukraine. - Manuscript.

Dissertation for getting a scientific degree of Candidate of Science in Public Administration following the specialty 25.00.02 – mechanisms of public administration. - Kharkiv Regional Institute of Public Administration of the National Academy of Public Administration attached to the Office of the President of Ukraine. – Kharkiv, 2018.

In the dissertation research the scientific substantiation of theoretical principles and the development of practical recommendations for improving the organizational and legal mechanism of the management of the state defense in Ukraine have been made.

It is proved that the state defense is one of the important components of the state governance mechanism for the development of the Armed Forces of Ukraine and other military formations, which is embodied in the activities of state authorities of different levels. It should be emphasized that the system of bodies of state power of Ukraine in the sphere of managing state defense is imperfect due to the lack of a unified approach to planning, placement, implementation and control in this area, which in some cases leads to ineffective use of budget and in others – to supply of poor-quality, unreliable and non-modern military products.

In order to effectively manage state defense in Ukraine, it is proposed to improve the structure of the executive authorities of Ukraine by creating a single specialized body in the field of state defense order. The creation of this body in the current structure of executive bodies will restore the balance between the interests of government customers and executives, the effective use of budget funds and the supply of high-quality, reliable and modern products. The special body in the field of state defense management is offered to perform the functions of placing and controlling the conduct and execution of the state defense order, the control of procurement in the field of state defense order, supervision and licensing of the development, production and repair of weapons, military equipment and ammunition, organization and control within the limits of implementation of programs involving small business, as well as control and supervision in the field of placing orders for the supply of goods, execution of IT activities, provision of services for state needs that do not belong to the scope of state defense, the information about which constitutes state secrets.

In Ukraine, a complex of measures is being implemented, which provides its defense forces with modern material and technical means necessary for solving their tasks. The basis of this complex of measures is provision of state defense order.

Key words: public administration, mechanisms of public administration, organizational and legal mechanism, national security of Ukraine, defense forces, public procurement, state defense order, public-private partnership, armament and military equipment.

Відповідальний за випуск *Труш Олександр Олександрович*

Підписано до друку 20 квітня 2018 р. Формат 60*90^{1/16}. Папір
офсетний.

Друк лазерний. Обл.-вид. арк. 1,9. Наклад 120 прим. Зам. №46/20-04.

Віддруковано з оригінал-макета в типографії ПП «Стиль-Іздат».
61058, м. Харків, вул. Тринклера, 2, 1-й корпус, поверх 2, кімн. 19;
тел. (057) 758-0108.

електронна адреса: stil-izdat@ukr.net